

Antopäivä

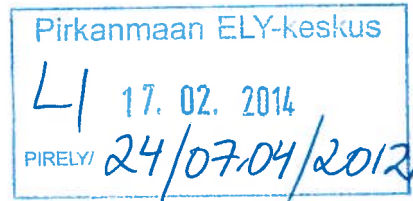
14.2.2014

Päätösnumero

14/0100/2

Diaarinumero

01029/13/5199

**Asia**

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskeva valitus

Asianosaiset**Valittaja**

Lemminkäinen Infra Oy

Päätös, josta valitetaan

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus 23.4.2013

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus päätti, että Lemminkäinen Infra Oy:n kalliokiviainesten otto- ja murskaushankkeeseen Pirkkalassa määräaloilla Humalaniitty (604-413-8-24) sekä Lentoasema (604-413-5-79) sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Päätöksen perusteluissa on todettu muun muassa, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyä on aina sovellettava kiviaineksen ottoon, kun louhinta-alueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa. Maa-ainesluvan ja sitä vastaavan hankkeen kiviaineksen otto on ympäristövaikutusten arviointimenettelyä koskevan asetuksen hankeluettelossa mainittua hanketta pienempi; hankkeen kokorajojen mukaan noin 35 %.

Kiviainesten ottamistoiminnalla on suunnitellussa paikassa Tampere-Pirkkalan lentokentän välittömässä läheisyydessä todennäköisiä merkittäviä haitallisia vaikutuksia lentoturvallisuuteen kuten räjäytykset ja hiukkaset. Hankkeella on siten todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia nykyisen maankäytön osoittamaan toimintaan. Lentoturvallisuuteen liittyvät todennäköiset välilliset vaikutukset kohdistuvat laajaan väestömäärään ja ovat siten merkittäviä.

Hanke sijoittuu ympäristöministeriössä vahvistettavana olevan Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaavan kaupunkikehittämisen alueelle, joka on useiden maakunnallisten ja valtakunnallisten liikenne- ja logistiikkayhteyksien solmukohta. Liikenne- ja logistiikkayhteystarpeiden tarkempi suunnittelu on vireillä maakuntakaava 2040:n valmistelussa. Tässä vaiheessa yksittäinen hanke vaatii erityistä yhteen sovittavaa suunnittelua valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittävän maankäytön kanssa. Käytettävissä olevien tietojen perusteella yhteensovittamiseen ja mahdollisiin haitallisiin vaikutuksiin liittyy epävarmuutta. Hankkeen suunniteltu sijainti saattaa aiheuttaa siten epävarmuutta muun muassa Pirkanmaan 2. vaihemaakuntakaavaehdotuksen mukaiselle Tampere-Pirkkalan lentokentän laajentamiselle tulevaisuudessa.

Erityisesti Tampereen laajalla kaupunkiseudulla ja valtakunnallisten liikenneyhteyksien solmukohdassa kalliokiviainesotto vaikuttaa kestävään luonnonvarojen käyttöön ja materiaalitehokkuuteen sekä samalla kestävään yhdyskuntarakenteeseen. Suunnitellun hankkeen osuudesta kalliokiviainesoton ympäristövaikutuksiin kaupunkiseudulla tässä suhteessa ei ole käytettävissä kokonaiskuva ja siten hankkeen ympäristövaikutuksiin ja niiden merkittävyyteen liittyy epävarmuutta.

Hankkeesta vastaavan suunnitelmat hankkeen jatkumisesta osoittavat haitallisten vaikutusten jatkuvan tulevaisuudessa, joten merkittävät haitat olisivat pitkäkestoisia.

Pirkanmaalle tyypillisiä maa- ja kallioperän arseenipitoisuuksia on todettu tutkimuksissa erityisesti Tampere-Pirkkalan lentokentän pohjoispuolen moreenisissa. Hankkeen ottoalueen kalliokiviaineksesta ei ole käytettävissä riittävän edustavia näytteitä louhittavan kallioperän arseenipitoisuuksista ympäristövaikutusten riskinhallintaa varten. Arseenipitoisen kalliokiviaineksen ympäristövaikutuksiin ja selvittämiseen liittyy lisäksi tutkimustiedon puutetta. Hankkeen merkittävät haitalliset ympäristövaikutukset ovat todennäköisiä.

Hankkeesta selvitettyihin merkittäviin luonnonarvoihin ja luonnon monimuotoisuuteen kohdistuviin merkittäviin haitallisiin vaikutuksiin liittyy epävarmuutta puutteellisten selvitystietojen ja puutteellisten haittojen arviointien vuoksi.

Hanke sijaitsee haja-asutusalueella, joka on lentomelualuetta. Kiviainesoton ja murskauksen suorat vaikutukset asutukseen ja loma-asutukseen eivät todennäköisesti kohdistu nykyisin tai tulevaisuudessa suureen väestömäärään haja-asutuksen kautta. Hankkeen ja lentotoiminnan terveyteen kohdistuvat yhteisvaikutukset eivät muodostu tällä perusteella todennäköisesti merkittäviksi, vaikka lähimpään haja-asutukseen voi kuitenkin kohdistua merkittäviä yhteisvaikutuksia.

Hankkeen kuljetuksilla on todennäköisesti haitallisia vaikutuksia Pirkkalan Anian rantatien ja Hahmontien käyttäjille, erityisesti haja-asutusalueen lapsiperheille. Kevyenliikenteenväylä Pirkkalan taajamasta kunnan tärkeälle virkistysalueelle Reippiin rakennetaan vuonna 2013 ja raskaan liikenteen vaikutukset eivät muodostuisi siten merkittäviksi laajalle väestömäärälle. Hankkeen haitalliset vaikutukset kunnan maankäyttöä toteuttavaan toimintaan ja sen kautta ihmisten terveelliseen ja viihtyisään elinympäristöön eivät siten muodostu todennäköisesti merkittäviksi.

Hankkeen hiukkaspäästöt, melu ja värinä heikentävät todennäköisesti haja-asutusalueen elinympäristön terveellisyyttä ja viihtyisyyttä. Päivä- ja yöajan melu voi lisätä terveyshaittaa asukkaille merkittävästi, koska he altistuvat jo lentomelulle.

Ottoalueen kallioalueelta ei ole inventoitu mahdollisia kiinteitä muinaismuistoja, joten merkittäviin vaikutuksiin liittyy epävarmuutta.

Lemminkäinen Infra Oy:n Pirkkalan kiviainesten otto- ja murskaushankkeen todennäköisesti merkittävät tai muutoin haitalliset ympäristövaikutukset vastaavat kokonaisuutena ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain tarkoittamia yksittäistapauksen todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hankkeesta aiheutuu todennäköisesti laadultaan tai laajuudeltaan merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, jotka ovat kokonaisuutena rinnastettavissa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetussa asetuksessa mainittujen maa-ainestenottohankkeiden haitallisiin ympäristövaikutuksiin, kun otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne mukaan lukien yhteisvaikutukset viereisen ottotoiminnan ja Tampere-Pirkkala -lentokentän kanssa.

Käsittely hallinto-oikeudessa

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valituksenalainen päätös on kumottava.

Valituksen perusteluissa on todettu muun muassa seuraavaa:

Hanke on kooltaan noin 35 % YVA-asetuksen mukaisista hankkeista. Hanke on kooltaan ja ottomäärältään selvästi alle hankeluettelon mukaisen määrän.

Hankkeen ympäristövaikutukset eivät ole miltään osin merkittäviä. Toiminnan vaikutukset lentokenttään, maakuntakaavaan, kuljetusreittiin, luonnonolosuhteisiin ovat hankkeen koolle tyypillisiä ja hanke on kaikkien kaavojen ja kaavasunnitelmien mukainen. Hakijalla on louhinta-alueesta vuokrasopimus yksityisen maanomistajan ja Finavia Oyj:n kanssa. Tapauskohtainen YVA edellyttää, että hankkeesta aiheutuisi hankeluettelon mukaiseen hankkeeseen verrattavia haitallisia ympäristövaikutuksia. Yhteisvaikutukset eivät minkään hankkeen kanssa ole merkittäviä. Lähin louhinta-alue sijaitsee noin 400 metrin päässä ottoalueesta ja suunniteltu toiminta sijaitsee lentomelualueella. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat niin kaukana, että louhinnan aiheuttamaa melua ei ole ollut muissa vastaavissa hankkeissa saatu kokemus huomioon ottaen tarpeen erikseen selvittää.

Lentoturvallisuuden osalta valittaja viittaa Ilmavoimien Esikunnan ja Satakunnan lennoston antamaan lausuntoon ympäristölupa- ja maa-ainelupahakemuksista. Lausunnon perusteella ei ole tehtävissä johtopäätöstä, että louhinnan vaikutukset lentoturvallisuuteen olisivat merkittäviä ja vaatisivat ylipäättään lisäselvittämistä. Lausunnosta on pääteltävissä, että Ilmavoimien Esikunta ja Satakunnan lennosto puoltavat hanketta ja katsovat, että lentoturvallisuus on varmistettu lausunnossa esitetyillä menettelyillä.

Hanke on voimassa olevien ja suunniteltavien kaavojen mukainen. Hanke pikemminkin edesauttaa lentokentän laajentamista. Kohde on tällä hetkellä kalliosta metsämaata, jonka maanpinnan taso vaihtelee noin + 115 - + 130 metriä. Lentoterminalin kohdalla maanpinnan / kiitoradan korkeus on noin + 112 metriä ja suunniteltu ottotaso +115,50 - +116,50 metriä. Lentokenttäalueen laajentaminen kiitorataa tai raideyhteyttä varten edellyttää joka tapauksessa alueen louhintaa ja tasaamista. Alueen tasaaminen ja materiaalin hyödyntäminen on kestävää luonnonvarojen käyttöä. YVA-asetuksen 7 §:ssä ei myöskään mainita arviointiperusteena kaavoitusta tai alueen tulevaa maankäyttöä.

Suunnittelualue sijoittuu enimmäkseen alueelle, jossa todettu moreenin arseenipitoisuus on 5,1 - 26 mg/kg. Louhinta-alue ei sijoitu alueelle, jossa arseenipitoisuus on yli 50 mg/kg. Keskiosasta suunnittelualuetta otetun näytteen arseenipitoisuus on 2,9 mg/kg. Pitoisuus ottoalueella on Pirkkalan kunnan alhaisimpia, jolloin kyseessä olevalla alueella arseenin aiheuttama riski on vähäinen. Arseenin aiheuttama terveysriski liittyy pohjaveden käyttöön. Nyt kyseessä ei ole pohjavesialue ja lähialueet ovat maa- ja metsätalousmaata. Arseenin riskinhallinta louhinta-alueella on järjestettävissä asianmukaisella toiminnan vaikutusten tarkkailulla ja seurannalla.

Hankkeen mukainen toiminta sijaitsee kaukana kaikesta asutuksesta eikä lähialueilla ole lainkaan erityisen alttiita kohteita. Hankkeen melu-, pöly- ja tärinävaikutukset eivät ulotu enää 800 metrin päähän.

Hankkeen edellyttämä liikennemäärä, 10-15 yksikköä vuorokaudessa työpäivää kohden, ei merkittävästi lisää nykyistä Aniantien liikennettä. Aniantie on yleinen tie, jolla on ajoittain toisen kiviainesalueen raskasta liikennettä 10 kuljetusta työpäivää kohden. Kuljetusreitillä varrella on jo nyt pääosin kevyenliikenteen väylä ja väylää on tarkoitus jatkaa Reippiin asti vuosina 2013-2014. Vaikutukset liikenneturvallisuuteen ovat siten vähäiset.

Kallioalueiden puutteellinen inventointi ja luontoselvitysten puutteellisuus eivät ole perusteita YVA-menettelylle. YVA ei ole tarpeen myöskään yhteisvaikutusten tai hankkeen kokonaisvaikutusten perusteella.

Lausunnot ja selitykset

ELY-keskus on antanut lausunnon. Siinä on todettu muun muassa, että hankkeesta annetuissa viranomaislausunnoissa on tunnistettavissa lukuisia lentoturvallisuuteen kohdistuvia todennäköisiä merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Yhteysviranomaisen on lisäksi puhelimitse keskustellut lausunnoista ko. viranomaisten kanssa. Hankkeen vaikutusalue kohdistuu lennonvalvontaan ja lento-toimintaan. YVA-direktiivin toimeenpanosta ja soveltamisesta annetuissa EY-tuomioistuimen ratkaisuihin on korostettu YVA-direktiivin laajan ympäristövaikutusten ja hankkeen käsitteitä tulkinnassaan. Yhteysviranomaisen päätöksessä on otettu huomioon myös siten useita vuosia valmistellun vaihemaakuntakaavan eteneminen jo ympäristöministeriön hyväksymisvaiheeseen. Hankkeen todennäköisesti merkittävä ympäristövaikutus ja riskit koskevat hankkeessa louhittavaa kalliokiviainesta. Olemassa olevilla tiedoilla ympäristövaikutukset ja riskit ovat tunnistettavissa todennäköisesti merkittäväksi, mitä lupahakemusasiakirjojen selvitykset eivät ole riittäviä sulkemaan pois. Ympäristöriskin hallinta edellyttää ensisijaisesti kattavia näytteenottoja jo riittävän varhaisessa hankkeen suunnitteluvaiheessa. Hankkeen vaikutukset asutukseen

eivät todennäköisesti muodostu merkittäviksi. ELY-keskuksella on ollut käytävissä riittävät tiedot merkittävien haitallisten ympäristövaikutusten tunnistamiseksi.

Lemminkäinen Infra Oy on antanut selityksen. Siinä on todettu muun muassa, että alueen haltija Finavia Oyj on hyvin tietoinen lentokenttää koskevista suunnitelmista ja Finavia on maanvuokrasopimuksen tehdessään katsonut hankkeen lentokentän edun mukaiseksi. Hankkeessa on kyse lähellä lentokenttää sijaitsevan kallion tasaamisesta lentokentän tasoon. Hankkeessa ei kaiveta monttua lentokentän alueelle. Toiminta on maakuntakaavan mukaista. Alueella olevat muut hankkeet eivät ole tällä hetkellä vireillä. Hankkeet ovat myös täysin erillään ja erilaisia Lemminkäisen kiviaineshankkeesta. Geologi on tutkinut alueen kallioperän ja valinnut arseeninäytteiden ottopisteet siten, että näytteet edustavat alueen kallioperää. Näytteet ovat nimenomaan kallioperästä, eivät irtolohkareesta.

Valittaja on täydentänyt valitustaan 18.12.2013 luontoselvityksellä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus kumoaa Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuk-
sen päätöksen.

Perustelut

Sovellettavat oikeusohjeet

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaan tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) ympäristövaikutuksella hankkeen tai toiminnan aiheuttamia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia Suomessa ja sen alueen ulkopuolella:
 - a) ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen;
 - b) maaperään, vesiin, ilmaan, ilmastoon, kasvillisuuteen, eliöihin ja luonnon monimuotoisuuteen;
 - c) yhdyskuntarakenteeseen, rakennuksiin, maisemaan, kaupunkikuvaan ja kulttuuriperintöön;
 - d) luonnonvarojen hyödyntämiseen; sekä
 - e) a–d alakohdassa mainittujen tekijöiden keskinäisiin vuorovaikutussuhteisiin.

Saman lain 4 §:n 1 momentin mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöönpaneminen edellyttää arviointia taikka joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muun ympäristön erityispiirteiden vuoksi. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavista hankkeista ja niiden muutoksista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia.

Saman pykälän 3 momentin mukaan harkittaessa vaikutusten merkittävyyttä yksittäistapauksessa on sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Harkintaperusteista säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun asetuksen 6 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan arviointimenettelyä ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 1 momentin nojalla on sovellettava muun muassa kiven, soran tai hiekan ottoon, kun louhinta- tai kaivalueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa.

Asetuksen 7 §:n mukaan harkittaessa arviointimenettelyn soveltamista yksittäistapauksessa ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun hankkeeseen on tarkasteltava erityisesti:

- 1) hankkeen ominaisuuksia, kuten
 - a) hankkeen koko;
 - b) yhteisvaikutus muiden hankkeiden kanssa;
 - c) luonnonvarojen käyttö;
 - d) jätteiden muodostuminen;
 - e) pilaantuminen ja muut haitat;
 - f) onnettomuusriskit ottaen erityisesti huomioon käytettävät aineet ja tekniikat;
- 2) hankkeen sijaintia, kuten
 - a) nykyinen maankäyttö;
 - b) alueen luonnonvarojen suhteellinen runsaus, laatu ja uudistumiskyky;
 - c) luonnon sietokyky ottaen erityisesti huomioon
 - kosteikot,
 - rannikkoalueet,
 - vuoristo- ja metsäalueet,
 - luonnon- ja maisemansuojelualueet,
 - lain nojalla luokitellut tai suojellut alueet,
 - alueet, joilla yhteisön lainsäädännössä vahvistetut ympäristön tilaa kuvaavat ohjeavot on jo ylitetty,
 - tiheään asutut alueet sekä
 - historiallisesti, kulttuurisesti tai arkeologisesti merkittävät alueet;
- 3) vaikutusten luonnetta, kuten
 - a) vaikutusalueen laajuus ottaen huomioon vaikutuksen kohteena olevan väestön määrä;
 - b) valtioiden rajat ylittävä vaikutus;
 - c) vaikutuksen suuruus ja monitahoisuus;
 - d) vaikutuksen todennäköisyys;
 - e) vaikutuksen kesto, toistuvuus ja palautuvuus.

Hankkeesta saatu selvitys

Lemminkäinen Infra Oy on hakenut maa-aines- ja ympäristölupia kiviaineksen louhintaan Pirkkalassa sijaitseville määrääloille tiloista Humalaniitty RN:o 8:24 ja Lentoasema RN:o 5:79. Tämän ns. Makkarakorven louhinta-alueen pinta-ala on 7,93 ha. Kiviainesta on tarkoitus ottaa noin 70 000 kiintokuutiometriä vuodessa. Toimintaa on 2-3 kuukautta vuodessa. Hankealue sijaitsee lentokentän lähialueella ja siten myös lentomelualueella. Muilta osin ympäristö on pääasiassa metsätalousmaata. Lähin asuinrakennus sijaitsee noin 800 metrin etäisyydellä. Noin 400 metriä nyt kyseessä olevalta hankealueelta pohjoiseen on maa-aineksen ottotoimintaa.

ELY-keskuksen hallinto-oikeudelle antamassa lausunnossa on todettu, että kansainvälisen liikenteen matkustajamäärissä mitattuna Tampere-Pirkkalan lentoasema on Suomen toiseksi vilkkain. Vuonna 2011 lentoaseman kautta kulki 657 630 matkustajaa. Laskeutumisia oli 18 671. Tampere-Pirkkala lentokentältä lähtevät puolustusvoimien lennot ja alueella sijaitsee puolustusvoimien muita toimintoja ja tiloja.

Finavia Oy ja Lemminkäinen Infra Oy ovat tehneet maanvuokrasopimukset pinta-alaltaan noin 5,83 hehtaarin suuruisesta alueesta, joka kuuluu osana Lentoasema-nimiseen kiinteistöön RN:o 5:79. Alue on Tampere-Pirkkalan lentoaseman kiitotien siirtymäpinta-aluetta ja se on vuokrattu soran ja kalliokiviaineksen ottotoimintaa, louhintaa ja/tai murskausta varten. Vuokralainen on sitoutunut huolehtimaan siitä, että vuokra-alueella tapahtuvasta toiminnasta ei aiheudu haittaa lentoaseman toiminnalle. Vuokrasopimuksen ehtojen mukaan lentoaseman pitäjällä on muun muassa oikeus tarvittaessa kieltää lentoturvallisuuden vaarantumisen perusteella tietty toiminta vuokra-alueella tai rajoittaa sitä niin, että vaaraa ei synny.

Finavia Oyj on antanut lausunnon Lemminkäinen Infra Oy:n maa-aineslupa- ja ympäristölupahakemuksiin 20.11.2012. Lausunnossa on todettu muun muassa, että toiminnan suunnittelussa ja toiminnassa on huomioitava alueen läheisyys Tampere-Pirkkalan lentoasema-alueesta. Alue sijaitsee lentoasema-alueen ja laskeutumislinjan välittömässä läheisyydessä. Räjäytysten, louhinnan ja murskauksen aikana on tarkkailtava pölyämistä ja huolehdittava tarvittavasta pölynsidonnasta. Finavia edellyttää, että lentoaseman läheisyyteen sijoittuva toiminta ei millään tavalla vaaranna lentoturvallisuutta. Räjäytyksiä ei saa tehdä ilman Tampere-Pirkkalan lentoaseman lennonjohdon lupaa.

Puolustusvoimien Ilmavoimien Esikunta on antanut lausunnon 27.2.2013. Siinä on todettu muun muassa, että Ilmavoimat edellyttää, että Tampere-Pirkkala lentoaseman läheisyyteen sijoittuva toiminta ei millään tavalla vaaranna lentoturvallisuutta. Räjäytyksille tulee saada Tampere-Pirkkalan lentoaseman lennonjohdon lupa. Räjäytysten, louhinnan ja murskauksen aikana on tarkkailtava pölyämistä ja huolehdittava tarvittavasta pölynsidonnasta. Toiminta on voitava tarvittaessa keskeyttää, mikäli lentoturvallisuutta vaarantavaa pölyämistä, savuamista tai kaasumaisia päästöjä torjuntatoimenpiteistä huolimatta ilmenee tai mikäli räjäytysten aiheuttama tärinä vaikuttaa Satakunnan Lennoston laitteistojen toimintaan haitallisesti.

Hallinto-oikeuden johtopäätökset

Kysymyksessä oleva hanke on kooltaan selvästi pienempi kuin sellaiset kivenottohankkeet, joihin on aina sovellettava arviointimenettelyä.

Hanke ei asiakirjoissa olevien tietojen perusteella olennaisesti eroa muista vastaavan kokoisista kalliokiven ottohankkeista ominaisuuksiensa tai vaikutustensa luonteen perusteella muutoin kuin lentoaseman läheisyyden osalta. Asiassa on siten harkittava, aiheuttaako hanke erityisesti sijaintinsa johdosta hankelutetossa mainittujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Asiaa harkittaessa on kiinnitettävä huomiota myös mahdollisuuksiin selvittää hankkeen ympäristövaikutuksia lupamenettelyssä.

Maa-aineslupamenettelyssä tulee joka tapauksessa selvittää vallitsevat luonnonolosuhteet sekä vaikutukset ympäristöön ja luonnonolosuhteisiin. Maa-aineslupa-asian ratkaiseminen edellyttää siten riittäviä luonto- ja muita ympäristövaikutusselvityksiä siitä riippumatta, onko hanketta arvioitu ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä. Mahdolliset puutteet maa-aineslupaa koskevissa selvityksissä eivät voi johtaa siihen, että hankkeeseen tulisi soveltaa yksittäistapauksellista ympäristövaikutusten arviointia.

Lemminkäinen Infra Oy on vuokrannut hankealueen lentotoimintaa Tampere-Pirkkala -lentokentällä hallinnoivalta Finavia Oyj:ltä. Vuokranantaja ei ole edellyttänyt tarkempien selvitysten tekemistä eikä antamassaan lausunnossa ole myöskään arvioinut hankkeesta aiheutuvan erityisen merkittävää tai laajalle ulottuvaa haittaa lentoturvallisuudelle. Lentoturvallisuus sinänsä ei kuulu ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisten ympäristövaikutusten ydinalueeseen. Lentomatrustajiin kohdistuva pölyhaitta suoraan ja laajasti arvioituna myös lentoturvallisuusriskit ottotoiminnan välillisenä vaikutuksena voisivat olla lain tarkoittama ympäristövaikutus. Hallinto-oikeuden käsityksen mukaan, kun otetaan erityisesti huomioon Finavia Oyj:n ja Ilmavoimien Esikunnan lausunnoissa esitetty, kysymyksessä olevia haittoja ei kuitenkaan voida tässä tapauksessa rinnastaa niiden YVA-asetuksen mukaisten hankkeiden, joissa on aina suoritettava ympäristövaikutusten arviointimenettely, vaikutuksiin.

Kysymyksessä olevan hankkeen mukainen ottamistoiminta ulottuu ainoastaan nykyisen lentokentän kiitoratojen tasoon. Ottamistoiminta kohdistuu lentokentän välittömään läheisyyteen alueelle, jonne ei tulevaisuudessakaan voida sijoittaa esimerkiksi asutusta tai virkistysalueita. Tuleva maankäyttö ei ole YVA-asetuksen mukainen peruste arvioida ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeellisuutta.

Hankealueella ei ole sellaisia luontoarvoja, joiden perusteella hankkeen vaikutusten selvittäminen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn kautta olisi välttämätöntä. Sijainti Pirkanmaan arseenipitoisella vyöhykkeellä edellyttää joka tapauksessa varovaisuusperiaatteen mukaan asian huomioon ottamista lupamenettelyssä.

Ottamisalueen sijainti lentomelualueella ja etäisyys asutukseen huomioon ottaen melu- ja pölyhaittaa ei voida pitää laajaan väestöön kohdistuvana merkittävänä haittana.

Selvitysten perusteella hankkeesta tulee aiheutumaan liikenteen lisääntymisestä johtuvaa haittaa Aniantien liikenteelle ja alueen asukkaille. Ottamistoimintaan liittyvän tiestön ja liikennöinnin järjestäminen tulee vielä tarkemmin arvioitavaksi ja ratkaistavaksi toiminnan vaatimien lupien käsittelyn yhteydessä. Arviointimenettelyn tarvetta yksinomaan liikennemäärien lisääntymisen perusteella ei ole.

Kysymyksessä olevasta kiviaineksen otto- ja murskaushankkeesta ei todennäköisesti aiheudu laadultaan ja laajuudeltaan, myöskään eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, YVA-lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja, saman pykälän 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Hankkeeseen ei tule soveltaa yksittäistapauksellista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Hankkeen

vaikutukset on, mukaan lukien niiden yhteisvaikutukset, edellä lausutusta riippumatta joka tapauksessa ympäristönsuojelulaissa ja -asetuksessa tarkoitettu tavoin selvitettävä ja arvioitava ympäristölupamenettelyn yhteydessä.

Sovelletut oikeusohjeet

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 1 §, 2 §, 3 §, 4 § ja 6 §
YVA-direktiivi 85/337/ETY muutoksineen
Maa-aineslaki 5 § 2 mom ja 13 § 1 momentissa
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 6 § ja 7 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Valitusosoitus on liitteenä (hallintovalitus).

Esittelijäjäsen

Elina Tanskanen

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Ulla-Maarit Heljasvuo, Tuula Lunden-Laakso ja Elina Tanskanen.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös Lemminkäinen Infra Oy
Asiamies: Asianajaja Kari Marttinen
Asianajotoimisto Hammarström Puhakka Partners Oy
Bulevardi 1 A, 00100 HELSINKI

Jäljennös Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ✓

Tiedoksi Ympäristöministeriö

Oikeudenkäyntimaksu maksutta

kat

Jäljennöksen oikeaksi todistaa
päättöksen antopäivänä


lainkäyttösiihteeri Kaisa Toivanen

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla kirjallisesti **korkeimpaan hallinto-oikeuteen**.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Jos tiedoksianto viranomaiselle on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä, asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kirjeen saapumispäivänä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka on on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Asioitaessa sähköisesti, allekirjoitusvaatimuksesta on säädetty erikseen. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valituskirjelmään valtakirja.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa **päätöksessä mainitulle viranomaiselle**. Valituskirjelmän tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän ja muiden valitusasiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:

PL 180

00131 HELSINKI

Käyntiosoite:

Fabianinkatu 15

Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Telefax: 029 56 40382

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi